GAZETA Wielkiego Xięstwa POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadworney *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: Assessor *Raabski.*

№ 42. — W Sobotę dnia 24. Maia 1828.

OGŁOSZENIE

terminu prekluzyinego co do poszukiwania pensyy przez niegdyś Oficerów w woysku Xięstwa Warszawskiego.
Z dnia 9. Kwietnia 1828.

Wielokrotne Oficerów niegdyś w woysku Xięstwa Warszawskiego prośby o pensye, były N. Królowi powodem, oddać rzecz tę pod troskliwą rozwagę, i przez wydany do Ministeryum Stanu Naywyższy rozkaz gabinetowy z d. 21. Lutego 1828., zakreślaiący ostateczne zasady postępowania względem tychże Oficerów zgodnie z stósunkami traktatu, ustanowić, celem zgłaszania się z wszelkiemi tego rodzaiu pretensyami, termin prekluzyiny sześćmiesięczny.

Ministeryum Stanu, maiące sobie polecone uregulowanie téy rzeczy, końcem ostatecznego wszelkich podobnych wniosków uprzątnienia, uwiadomia o tém z tą uwagą, iż podług ustanowionych prawideł, do reklamowania pensyy w ogólności, przypuszczoną iest tylko klassa takich Oficerów, którzy do czasu zaięcia W. Xięstwa Poznańskiego w posiadanie (czyli do dnia 1. Czerwca 1815.), płacę reformową z kass Xięstwa Warszawskiego dowodnie albo w rzeczy samey pobierali, lub też stósownie do urządzeń, które przy reorganizacyi armii polskiéy lub iuż dawniéy względem nich wyszły, takową pobierać byli powinni, i dnia 1. Czerwca 1815. w prowincyi Poznańskiéy znaydowali się i w niéy pozostali, lub przed dniem 22. Maia 1819. (iako dniem zawarcia konwencyi między Prussami i Rossyą tyczącey się pretensyy między Prussami i Królestwem Polskiém, i interessów styczność z niemi maiących) obrali sobie stałe zamieszkanie w obwodzie kraiu tuteyszego. Reklamanci tego rodzaiu powinni zgłaszaiąc się z swemi pretensyami wylegitymować się: należytém wykazaniem swego zawodu woyskowego podług załączonego wzoru, książeczką żołdową, którą każdy woyskowy Xięstwa Warszawskiego posiadać musiał, lub w razie zagubienia téyże, produkowaniem oryginalnego dekretu lub dowodu tyczącego się pobierania płacy reformowéy, i nareszcie zawierzytelnioném przez właściwą Regencyą świadectwem Urzędu Radzczo-Ziemiańskiego co do czasu, od którego Oficerowie stałe w W. Xięstwie Poznańskiém obrali sobie zamieszkanie.

Ci zaś Oficerowie, którzy za Rządu Xięstwa Warszawskiego albo niepobierali płacy reformowéy lub niemieli wyznaczonéy sobie pensyi, ani zapewnionego wyraźnego prawa do dobrodzieystwą ze strony rządu, mogą — ieżeli się także dnia 22. Maia 1819. w tuteyszym znaydowali kraiu — w tym tylko przypadku być przypuszczonymi do pensyi, gdy należycie udowodnić potrafią, że w miarę ich stósunków w czasie rozwiązania Xięstwa Warszawskiego, podług organicznych onegoż zasad, niezawodnieby pensyą ze strony Rządu byli uzyskali.

Reklamacye będą przez Ministerstwo woyny rozpoznawane, same zaś pretensye przez toż Ministerstwo pospołu z Ministerstwem finansów ustanawiane. Przyznane pretensye zaległe wypłacane będą obligami długu państwa podług nominalnéy wartości.

Wszyscy więc niegdyś woyska Xięstwa Warszawskiego Oficerowie, mniemaiący być w stanie okazania prawa do pensyy według poprzedzaiących naywyższych postanowień, i albo się ieszcze o nią niezgłosili, lub przepisaną powyżéy legitymacyą niedostatecznie wykazali, zostaią ninieyszém wezwani, ażeby w przeciągu oznaczonego terminu prekluzyinego sześciu miesięcy, od daty zamieszczenia tego uwiadomienia w pismach publicznych rachuiąc, zgłosili się z pretensyami i oneż udowodnili, ile że po upłynieniu tegoż terminu czynność ta zostanie zamkniętą, a następnie, stósownie do naywyższego rozkazu, na późnieysze wnioski pod żadnym warunkiem wzgląd niebędzie miany.

Interessowani w téy mierze niechay się udadzą do Głównéy Kommendy 5go korpusu armii w Poznaniu, która ma sobie polecone zbieranie podań celem przesłania ich Ministerstwu woyny.

Względem podanych iuż przez rozmaite osoby wniosków, względem których zawieszoną dotąd była decyzya, wyidą teraz dalsze rozporządzenia stósownie do wydanego przez N. Pana ogólnego postanowienia.

Berlin, dnia 9. Kwietnia 1828.

Królewskie Ministeryum Stanu.

Baron Altenstein. Schuckmann. Hrabia Lottum. Hrabia Bernstorff. Hake. Hrabia Danckelman. Motz.

Wzór.

1) Stopień.
2) Imie i nazwisko.
3) Półk w którym naostatku zostawał.
4) Weyście w służbę i dokładne wykazanie zawodu woyskowego.
5) Czyli i przy iakiéy okazyi został raniony i czyli posiada ozdoby honorowe.
6) Czyli, i iaką płacę reformową, tudzież od którego i do którego czasu ią pobierał, lub, ieżeli takowéy niepobierał ieszcze rzeczywiście, przez iakie szczególne lub ogólne rozporządzenie Rządu Xięstwa Warszawskiege mniema ią uzasadnić, i w iakiéy ilości.
7) Dzień, którego obrał sobie zamieszkanie w kraiu tuteyszym.

Wiadomości kraiowe.

Z Berlina, dnia 21. Maia.

N. Król raczył dotychczasowego Assessora Regencyinego, Barona Blomberg, mianować Radzcą Regencyinym przy Regencyi w Bydgoszczy.

Jego Królewiczoska Mość W. Xiążę Następca Meklenburg-Strelic odiechał do Neu-Strelic.

C. Rossyiscy Sekretarze legacyi Krehmer, i Lomanosow, wysłani gońcami z Petersburga, przeiechali tędy, pierwszy udaiąc się przez Hamburg do Londynu, drugi przez Bruxelę do Paryża.

Wiadomości zagraniczne.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy, dnia 19. Maia.

Jego Królewiczowska Mość Wielki Xiążę dziedziczny sasko-weymarski, z małżonką swą, Jéy Cesarzewiczowską Mością Wielką Xiężną rossyiską Maryą, tudzież ich córka Xiężniczka Augusta, wyiechali, dnia 16. z Warszawy, udaiąc się w dalszą drogę do Petersburga.

Xiążę Mortemart, Par Francyi, nadzwyczayny Poseł Króla Jmć francuzkiego przy dworze rossyiskim, onegday wyiechał z Warszawy.

Pod tytułem „Wanda, Tygodnik nadwislański" wychodzi tu od Kwietnia pismo literaturze, poezyi, historyi i rzeczom naukowym szczególniéy dla płci pięknéy poświęcone, którego redaktorką iest Wanda Malecka.

Stolica tuteysza wzbogaconą została rzadkim zbiorem zabytków starożytności, zebranych w roku zeszłym we Włoszech przez Hrabinę z Tyszkiewiczów Wąsowiczową. Są to posągi, nagrobki, popiersia, urny, tróynogi ofiarne, płasko-rzeźby, ułomki architektoniczne, etruski, i tym podobne płody rzeźby z czasów dawnych Rzymian i Greków.

Są też niektóre rzadkiéy piękności rzeźby, oraz urny egipskie. Niemniéy rzeźby z wieków XV. i XVI., tudzież i dzisieyszéy szkoły cudnéy roboty mazaiki. Między zadziwiaiącemi pięknościami i osobliwościami starożytnéy rzeźby, znayduią się: ułomek z gymsu pałacu Cezara; urna porfirowa w któréy były niegdyś popioły iednego z Monarchów Rzymu; prześliczna głowa Fauna, szkoły greckiéy; i wiele podobnych przedmiotów.

Według świeżo odebranych wiadomości z Rzymu, posąg Xięcia Józefa Poniatowskiego w końcu Maia wysłany będzie do Warszawy.

Rossya.

Z Petersburga, dnia 10. Maia.

N. Cesarz opuścił dnia 7. m. b. tę stolicę udaiąc się do armii, przeznaczonéy walczyć przeciw Turcyi. Jego Cesarzewiczoska Mość W. Xiążę Michał wyiechał tamże iuż d. 4.

Pod niebytność Wice-Kanclerza Hrabiego Nesselrode, zastępować go będzie w ministerstwie spraw zagranicznych, Tayny Radzca i Senator Diwow.

Jego C. Mość raczył przesłać do rządzącego Senatu następuiące cztery ukazy pod datą dnia 12. Kwietnia:

I. Główno kommenderuiącemu drugą armią Generałowi Feldmarszałkowi Hrabiemu Witgensteinowi służyć będą wszystkie prawa, władza i przywileie właściwe główno kommenderuiącym po przeznaczeniu armii do rozpoczęcia działań woiennych.

II. Z przyczyny oddalenia się naczelnika głównego sztabu naszego z Petersburga do drugiéy armii, rozkazuiemy adjutantowi iego, zarządzaiącemu w woiennem Ministerstwie, Generał-Adjutantowi Hrabiemu Czerniszewowi, zaiąć się tu zarządem głównego naszego sztabu.

III. Naznaczywszy Senatora Abakumowa, główno zarządzaiącym w dostawie żywności armii naszéy, przeznaczonéy do wkroczenia w granice tureckie, z urzędem tym wkładaią się na niego wszystkie obowiązki, prawa i odpowiedzialności, nadane generalnemu intendentowi, ustanowieniem o wielkiéy działaiącéy armii: generalny zaś intendent teyże armii, General-Maior Melgunow, pozostaiąc w swoich obowiązkach, pod kommendą głównie zarządzaiącego zostawać będzie. Dla zarządzenia Xięstw Multan i Wołoszczyzny, zostaiących pod opieką Naszą, ustanowiliśmy oddzielne przepisy prawa, które z zaięciem tychże Xięstw przez woyska nasze, weydą w wykonanie: wszystkie zaś inne kraie, które orężem naszym zaięte zostaną, zostawać będą pod zawiadowaniem głównie zarządzaiącego zaopatrzeniem armii w żywność, na zasadzie 4. §., rozdziału I. prawideł dla intendentów przepisanych.

IV. Z przyczyny istnieiących okoliczności, uznaliśmy za potrzebne, ogłosić Gubernie podolską, chersońską i besarabski obwód, w stanie woiennym, na zasadzie ustanowienia dla zarządzenia wielkiéy działaiącéy armii i ukazu rządzącego Senatu w dniu 13. Marca 1812. roku zapadłego, z przyłączeniem onychże do woiennego okręgu drugiéy armii. Rządzący Senat nie zaniedba, ażeby powyższe rozporządzenia wykonywanemi były.

Reskryptem z daty dnia 12. z. m., J. C. Mość poruczył Generałowi piechoty Hrabiemu Tołstoy, w niebytności Generała-Adiutanta Hrabiego Dybicz, zarząd głównego sztabu osad woyskowych i naczelne dowództwo tychże osad, a razem wszelkiéy służby przywiązanéy do sztabu głównego; nadaiąc mu pod tym względem całą władzę samego Naczelnika głównego sztabu Jego C. Mości.

Turcya.

Z Bukarestu, dnia 26. Kwietnia.

(Z Gazety Powszechnéy.)

Wciąż ieszcze w dawném zostaiemy położeniu. Od granicy rossyiskiéy donoszą, iż Cesarz Mikołay spodziewany iest d. 12. Maia do Ismaiła, i że wszelkie dotychczasowe przygotowania zwiastuią bardzo obszerny plan działania przeciw Konstantynopolowi na morzu i lądzie. Siłę ciągnących przeciw Porcie woysk rossyiskich podaią na 300,000 ludzi, przy których iest 60,000 iazdy. Według pogłosek przeyście woyska przez Dunay i Prut razem ma nastąpić d. 7. Maia. Względem tego dnia zgadzaią się wszystkie nowsze doniesienia na iedno i Hospodar nawet zdaie się być o tém zawiadomiony. — Wiadomości z drugiéy strony Dunaiu donoszą, iż

Turcy, których wzdłuż téy rzeki boday iest 40,000, kupią się wprawdzie, lecz że się zupełnie spokoynie zachowuią, coby istotnie zmnieyszyć powinno było boiaźń przed nocném nayściem miasta naszego. Stémwszystkiém nie tak się rzecz ma; w ostatnich dniach pomnażała się liczba wychodzców, tak że Hospodar zaczyna nawet wzbraniać się wydawania paszportów. Koni dokupić się iuż ciężko, gdyż każdy, ile mógł, zaopatrywał się w nie do ucieczki. — Z Konstantynopola odebraliśmy tu wiadomości przez nadzwyczayną sposobność aż do d. 21. m. b.; podług nich niezaszła żadna odmiana w tameczném położeniu rzeczy. — Z Ankony, dnia 7. Maia. Wczoray zawinął tu grecki okręt rządowy, który przywiózł wiadomości z Napoli di Romania do dnia 26. Kwietnia. Podług tychże powrócił do Napoli Hrabia Capodistrias z podróży obeyrzawczéy do Koryntu. Kazał on załogę Koryntu, złożoną z Rumeliotów, których posłał do Eleusis do woyska Ypsilantego, zastąpić woysku z wysp i rozkazał woysku, które z Scio powróciło, złączyć się z oddziałami do oblężenia Patras i Missolunghi przeznaczonemi. Reszyd Basza znaydował się w Prewesa i sposobił się do wyruszenia z 2000 Albańczyków na odsiecz Missolunghi, które Grecy mocno cisną. — Po drodze dowiedział się Kapitan pomienionego okrętu, iż Anatoliko dostało się w ręce Greków, i że Grecy opanowali laguny pod Missolunghi. Z okrętów, które płynęły z Zante z żywnościami do Nawarynu, udało się kilku wbiedz tamże podczas nocy, inne zostały odpędzone przez woienne okręty mocarstw sprzymierzonych; to samo spotkało fregatę egipską, która płynęła z Alexandryi z żywnościami i pieniędzmi dla Ibrahima Baszy.

Austrya.

Z Wiednia, dnia 6. Maia.

(Z Gaz. Powszechnéy.)

Goniec austryacki, który wyiechał z Petersburga dnia 23. Kwietnia, przywiózł, iak słychać, odpowiedź Cesarza Mikołaia na list Cesarza naszego, który w nim ostatni krok w celu utrzymania pokoiu uczynił. Odpowiedź — iak zapewniaią — obstaie za ostatniemi uchwałami gabinetu rossyiskiego. Wiadomość ta miała mocny wpływ na tuteyszy kurs papierów, i gabinet nasz wyprawił niezwłocznie gońca do Paryża. Margrabia Caraman wyieżdża dziś do Paryża. — Dnia 8. Maia. Wczoray wielki był ruch na tuteyszéy giełdzie. Zrazu spadły nieco papiery po rozgłoszeniu wiadomości o przeyściu woysk rossyiskich przez Prut, lecz późniéy podniosły się znowu za nadeyściem wysokich kursów z Londynu i Paryża. Dzisiay idą w górę. Nagły wyiazd Margrabiego Carman, Posła francuzkiego przy dworze tuteyszym, zrobił nieiakie wrażenie. Saski Poseł przy dworze tuteyszym, Hrabia Schulenburg, odiechał do Drezna.

Francya.

Z Paryża, dnia 14. Maia.

Król dał prywatne posłuchanie Panu Laisné de Villeveque Kwestorowi Izby Deputowanych.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych dnia 10. m. b. nasamprzód Pan Calemard de Lafayette zdał sprawę kommissyi o proiekcie prawa względem wykładu ustaw po dwóch wnioskach kassacyinych w iednéy i téy saméy sprawie, i wniósł o przyięcie onegoż z nieiakiemi odmianami. Następnie Pan la Peyrade zdał sprawę o rozmaitych petycyach, a po nim Pan Lecarlier o wyborze Pana Sapey i głosował za zawieszeniem onegoż, ponieważ tenże niezłożył swéy metryki urodzenia; tymczasem ieden z Kwestorów był tego zdania, że, kiedy Pan Sapey iuż przed pięciu lub sześciu laty zasiadał w Izbie, niemożna pewnie ztąd wnosić, iżby od tego czasu stał się o tyle lat młodszym. Po téy uwadze, która powszechny śmiech wzbudziła, nastąpiła niezwłoczna installacya rzeczonego Deputowanego. Resztę posiedzenia poświęcono dalszym obradom względem niektórych dodatkowych artykułów do prawa o wyborach. — Posiedzenie dnia 12. zaczęło się od przyięcia kilku nowo-obranych Deputowanych, z których przytomni wykonali zaraz zwyczayną przysięgę i zabrali mieysce w lewém centrum. Następnie doprowadzono do końca obrady nad proiektem prawa względem układania list wyborczych. Nastąpiło głosowanie względem całego prawa. Było 257

białych i 150 czarnych gałek; a tak prawo przyięte zostało większością 152 kresek. Zgromadzenie rozeszło się o wpół do 5téy i chciało się nazaiutrz zatrudniać proiektem prawa względem wydania 4 milionów rent.

Zapewniaią, iż Poseł Brazyliyski przy tuteyszym dworze podał Ministeryum francuzkiemu podobną protestacyą przeciw przywłaszczeniom Don Michała, iaką złożył w Londynie tameczny Poseł Brazyliyski Ministeryum angielskiemu. (Zob. Londyn.)

Xiążę Blacas wyieżdża dziś do Neapolu iako Poseł przy tamecznym dworze.

Z Lugdunu donoszą o przeieździe przez to miasto Pana de Vitrolles, tuteyszego Posła przy dworze Toskańskim, udaiącego się na mieysce urzędowania swego.

Biega pogłoska, iż Kommissya wyznaczona do rozpoznania stanu mnieyszych seminaryów, wkrótce ukończy swe czynności. Jeżeli iesteśmy dobrze zawiadomieni — mówi Dziennik Sporów — okazać się ma z nich wyznanie na piśmie o istnieniu kilku mnieyszych seminaryów, które dowolnie Biskupi oddali pod zarząd oyców reguły Ś. Ignacego. Tym sposobem Kommissya miałaby tylko potrzebę zastanowić się nad prawnością trudnienia się publiczném wychowaniem przez towarzystwo religiyne, które dawnieysze prawa zniosły, a teraźnieysze go nieupoważniły.

Zdaie się pewną być rzeczą, — pisze Goniec Francuzki — że Kommissya maiąca sobie powierzone rozpoznanie stanu mnieyszych seminaryów rozstrzygnęła na swoiém posiedzeniu dnia 12. m. b., iż Jezuici i zostaiące pod ich styrem instytuta, niesprzeciwiaią się prawom kraiowym. Uchwała ta — iak powiadaią — stanęła większością 5 przeciw 4 kreskom. Mnieyszość składała się z Prezydenta Seguier, Podhrabiego Lainé, Barona Mounier i Pana Dupin.

Gazeta Lugduńska sypie hoyne pochwały kolegium jezuickiemu w Fryburgu i wzywa wszystkie domy, aby tam dzieci swoie na edukacyą poséłały. Przeciwnie Konstytucyonista wzywa wielebnych oyców w St. Acheul i w Montrouge, ażeby się także do Fryburga wynieśli i z konfratrami swoimi połączyli, a Francyi dali pokóy.

Depesza telegraficzna z Baiony d. 10. m. b. przynosi tę ważną wiadomość, że Infant Don Miguel w Coimbra, Averio, Setubal, Villafranca, Vianna i w niektórych innych miastach, bez naymniyszéy przeszkody, został Królem wykrzyknięty. W Lizbonie i w Oporto panowała dnia 28. nayw iększa spokoyność, i iest zamiarem, zwołać niezwłocznie trzy stany państwa. Monitor, który udziela téy wiadomości, dodaie: „Sądzimy, iż nam wolno mieć to mocne przekonanie, że, ieśliby to miało być prawdą, iż Infant w saméy rzeczy został ogłoszony Królem, Poseł Króla naszego, zawierzytelniony tylko przy Xiążęciu Regencie, niezwłocznie przestanie urzędować.“

Nadeszły tu z Porto dnia 3. m. b. wiadomości, podług których Infant Don Miguel w całéy prowincyi Traz-os-Montes został Królem wykrzyknięty, a tameczni kupcy angielscy w wielkiéy o siebie zostawali obawie.

Dziennik Sporów wychwala teraźnieysze Ministeryum w porównaniu z przeszłém, a to z powodu powyższego oświadczenia w Monitorze, iż Poseł francuzki w Lizbonie zawiesi swoie urzędowanie, skoroby Don Miguel został wykrzyknięty Królem. Jest to uszanowanie dla praw Monarchów i ludów, iest to wolna i iawna polityka, od któréy iuześmy zupełnie byli odwykli.

Konstytucyonista uważa uzurpacyą i krzywoprzysięztwo Don Miguela za dzieło kongregacyi i skutek taiemnych knowań przeszłego Ministeryum, które iuż Hiszpanią zaprowadziło po nad otchłań despotyzmu i anarchii.

Goniec francuzki powiada, iż się dowiedział na nadzwyczaynéy drodze, że, gdy Don Michał chciał się d. 26. Kwietnia ogłosić Królem, Poseł Brazyliyski w Londynie żądał od Króla angielskiego, ażeby odwołał swoiego Posła z Lizbony.

Gazeta codzienna zapewnia, iż Pan Chateaubriand mianowany iest Posłem w Rzymie. Xiążę Laval-Montmorency poiedzie z Rzymu do Wiednia, gdzie będzie sprawował urząd poselski w mieysce Pana Caraman, którego Król tytułem Xiążęcia obdarzył.

W Toulon i Rochefort uzbraiaią różne okręty.

Z Nizza nadeszła wiadomość pod d. 2. Maia: Przed dwoma dniami słyszano strzelanie z dział od północno-zachodniéy strony. Prócz rozmaitych domysłów niewiedziano nic z pewnością, iaka była tego przyczyna. W téy chwili zapewniaią, iż Gubernator odebrał urzędowe doniesienie, że bryg francuzki zabrał rozbóyniczy okręt algierski.

Od lat 7. zakupowała Pani Montholon w dniu rocznicy zeyścia Napoleona (d. 5. Maia) nabożeństwo żałobne za iego duszę. Gazeta Francyi potężnie się w tym roku o to złości.

Zapewniaią, iż Pan Ampère, członek akademii umieiętności, którego Ministeryum Willeloskie zawiesiło w urzędowaniu przed 3 laty, został mianowany Generalnym Inspektorem uniwersytetu.

Wszystkie wczoraysze tuteysze gazety, wyiąwszy Monitor, zawieraią manifest rossyiski, a poczęści i należącą do niego deklaracyą. Tymczasem tylko dzienniki Posłaniec Izb i Konstytucyonista umieściły te dokumenta w całości i podług oryginału francuzkiego, inne dzienniki umieszczaią ie w przekładzie francuzkim z niemieckiego przekładu. W Dzienniku Handlowym i w Gazecie Codzienney umieszczony iest tylko manifest, inne zaś gazety zawieraią iuż nawet i odezwę naczelnego wodza woysk rossyiskich, Hrabiego Wittgensteina i list Wice-Kanclerza, Hrabiego Nesselrode do W. Wezyra. Tymczasem dopiero trzy dzienniki wykładaią manifest, to iest Dziennik Sporów, Dziennik Handlowy i Gazeta Francyi. Pierwszy zwraca uwagę swoich czytelników na panuiący w tych dokumentach mocny ton, który, zdaniem iego, niezapowiada żadnéy z dawnieyszych woien, za których pomocą odnawiano znowu przerwane negocyacye; zresztą pomieniony dziennik zachowuie dokładnieyszy rozbior tych dokumentów na dzień następuiący. — Dziennik handlowy wysłowia się w sposobie następuiącym: „Ustała nareszcie niepewność względem ostatecznego zdecydowania się Rossyi; manifest Cesarza Mikołaia zwiastuie nam rozpoczęcie woyny ze strony woysk rossyiskich pod dowództwem Generała Marszałka Polnego Hrabiego Wittgensteina. Wiadomość o tym, tak dawno przewidzianym wypadku, bardzo mało zrobiło wrażenia na giełdzie. Rossya zdaie się być zdecydowaną, wieść woynę do upadłego. Przekonaią się czytelnicy, iż pomiędzy wyliczonémi użaleniami, naybardziéy się Rossya uskarza na przeszkody, iakie rząd ottomański czynił iéy handlowi na wodach Levanty przez zamknięcie Bosforu i przez zatamowanie tym sposobem iedynéy drogi odbytu dla płodów iéy południowych prowincyy. Łatwo poiąć, iż, aby sobie wolną zapewnić przeprawę, niepozostaie nic więcéy Rossyi, iak tylko opanować Bosfor." — Gazeta Francyi tak się w téy mierze wyraża: „Woyska rossyiskie przeszły Prut; przeydą one i Dunay i ciągnąć będą pełnym pochodem do Konstantynopola. Zamiast 40,000 ludzi, któreby były wystarczyły na obsadzenie Multan i Wołoszczyzny, Rossya wprawiła w ruch 250,000 ludzi. Morze czarne okryte iest iéy okrętami, a Odessa przepełniona potrzebami woiennemi i żywności. Miecz wyciągnięty, a Turcy, chcąc wstrzymać potok, grożący im pochłonieniem, pośpieszyć muszą do główney kwatery wodza armii rossyiskiéy z oświadczeniem uległości przez przyrzeczenie dotrzymania traktatu białogrodzkiego, przystąpienia do traktatu z dn. 6. Lipca i zapłacenia kosztów woiennych."

Minister marynarki rozkazał uzbroić w Brest 2 okręty liniowe i 7 fregat.

Dowiedzieliśmy się byli przed nieiakim czasem — mówi Konstytucyonista — iż pan Burmistrz w Montrouge, za wyższym rozkazem, oddał wizytę znayduiącéy się w iego obwodzie centralnéy siedzibie Jezuitów; pragnąc dokładnieyszą powziąść o tém wiadomość, staraliśmy się o to, lecz tyle nam tylko doniesiono, iż pan Burmistrz przyszedł z ławnikiem i pisarzem do przełożonego, i spisał protokół względem wszystkich pytań, które mu miał polecenie uczynić, i względem wszystkich odebranych na nie odpowiedzi.

Przypomną sobie nasi czytelnicy — pisze Gazeta Francyi — żeśmy im może przed 2ma miesiącami donieśli, iż kilku kapłanów z Montrouge przeiechało przez Franche-Comté chroniąc się do Szwaycaryi. Gazety liberalne nie wspomniały ani iednego słowa o tém prze-

śladowaniu. Dziś nareszcie donosi Konstytucyonista, iż z wyższego rozkazu przeszukano dom prywatny w Montrouge, iż przesłuchano znayduiących się tam ieszcze kilku xięży i że i tych oddalenia spodziewać się należy. Trzeba się tu — mówi Gazeta — zastanowić nad dwiema ważnemi rzeczami, nayprzód nad sposobem, w iakim liberaliści wolność, i powtóre nad sposobem, w iakim Ministrowie rząd rozumieią. Kluby wyborowe mogą się odbywać u Pana Lafitte i u innych, lecz kapłanom niewolno się modlić pospołu pod iednym dachem.

Xiądz de La Mennais poiechał do Turynu.

Dnia 2. Marca umarł po 20dniowéy chorobie w Kahors X. Cousin Granville od r. 1802 Biskup Kahorski, wieku życia swego 83, nie wezwawszy lekarza i bez opatrzenia świętemi sakramentami. Po odięciu pieczęci znaleziono w różnych mieyscach pałacu 159,000 Fr. w złocie, 6,000 w srebrze, a co naydziwnieysza, 45,000 Fr. w król. bonach. Mniemaią, że cała pozostałość iego wynosi 600,000 Fr. Zmarły Biskup żył świetnie, utrzymywał wielu służących, miewał u siebie dwa razy w tydzień liczne zgromadzenia płci oboiéy i często obiady dawał. Pochowano go z okazałością odpowiadaiącą iego stanowi, a młody Kanonik honorowy miał na pogrzebie iego mowę.

Hiszpania.

Z Madrytu, dnia 1. Maia.

Zapewniaią, iż prowizye od długu publicznego w assygnacyach na kassę umorzenia wypłacane będą. Assygnacye te przyimowane być maią na wszystkich komorach celnych za brzęczącą monetę.

Margrabia Campo Sagrado, następca Hrabiego d'Espana w dowództwie w Katalonii, przybył dnia 30. Kwietnia do tuteyszéy stolicy, dla obięcia swoich obowiązków iako prezes w naywyższéy radzie woienney.

Francya nalega o zwrot 90 milionów, które iéy prowiantmaystry mieli wyexpensować na nasz rachunek; zapewniaią nadto, iż rząd francuzki żąda nawet od naszego odstąpienia wyspy Porto Rico; tymczasem ani myśląc o dopełnieniu takowych domagań szperaią owszem po archiwach za dokumentami, które wykażą wzaiemne nasze pretensye, kilkanaście milionów wynoszące.

Dzisieysza Gaceta radzi stanowi kupieckiemu, ażeby zaprzestał wypraw swoich do Bosforu.

Portugalia.

Z Lizbony, dnia 26. Kwietnia.

Unikaiąc rząd wszelkiego zgiełku i wrzawy, obchodził rocznicę urodzin Królowéy z mnieyszą okazałością, niżeli sobie tego absolutyści życzyli; dzisiay w stolicy zupełna spokoyność. Przypominaią sobie iak sen wczoraysze zdarzenia. Rzemieślnicy, którzy się wczoray zebrali i koronę darowali, pilnuią dziś swoich zatrudnień. Jedném słowem Lizbona spokoyna, iak w dniach poprzedzaiących.

Szpada, którą Królowa podarowała Don Miguelowi, wysadzona iest przeszło 1000 dyamentów i ma wartować 15,000 piastrów. — Za powrotem z powinszowania rozpierzchnęli się incognito urzędnicy dyplomatyczni od poselstw zagranicznych między pospólstwo, aby tém lepiéy przypatrzyć się zbliska, co się dzieie. Na wieczor byli Posłowie w teatrze, lecz gdy zaczęto krzyczeć Vivat, a policya nic na to, oddalili się z niego. Niektórzy Posłowie protestowali przeciw wszystkiemu, co widzieli.

Jeden z dzienników londyńskich opisuiący obchod urodzin Królowéy, zaczyna swóy artykuł témi słowy: „Dnia 25. m. b. przy obchodzie urodzin Królowéy Karoliny, mieliśmy sposobność, iak się tego spodziewać trzeba było, przypatrzenia się zbliska tak nazwanym białym roialistom, ale którzy właśnie ani prawdziwymi roialistami, ani też białymi nie są, albowiem brzydszego brudnéy, gałgańskiéy i ogorzałéy hołoty tłumu nigdy tu ieszcze niewidziano, chyba w dniu 1. Marca na dziedzińcu zamku."

Na dniu 19. m. b. odbyło się nabożeństwo po kościołach z okazyi powrotu Don Michała. Brat Bonawentura, benedyktyn, (?) znany powszechnie z daru wymowy, maiący w dniu tym kazanie, którego treść do życia Don Miguela się ściągała, wynosił w niém pod niebiosy Infanta, mieniąc go iedynym świętym dnia tego. Wychwalał iego cnoty od samego dzieciństwa, iego pobożność a nawet cuda, które czynił, iego nieprzebrane

wiadomości, rozum i męstwo, tudzież iego polityczne dzieła w roku 1823. i 1824. tu i w obcych wykonane narodach, gdzie zawsze iako nayrozumnieyszy Xiążę i Bohater ołtarza i tronu uważanym był, tak dalece, że iemu też samę co imiennikowi iego archaniołowi cześć i sławę wyrządzać należy. Tu wyliczył mówca wszystkie wyszłe rozporządzenia Infanta w celu zniweczenia konstytucyonistów albo wolno-mularzy, — co, podług niego, iedno i toż samo znaczy — tak iak niegdyś Archanioł czarta przeklętego strącił i pokonał. Teraz obracaiąc się zagorzalec ku stronie kościoła, gdzie ubodzy stali, rzekł: „błogosławiony, święty Xiążę zrzeka się wszelkich zbytków, co mówię! naymnieyszéy nawet wygody, aby tylko cały swóy dochód ku wsparciu ubogich, a szczególniéy biednych wdwów i sierot obrócić.“ — Tu stoiąca blisko kazalnicy uboga babina popełniła tę nieroztropność, że w głos twierdzeniu xiędza, o szczodrobliwości Infanta przeczyć poczęła. „Oy iakże — zawołała — łże na urząd!“ Wszakże otaczaiący wzięli ią natychmiast pod swoią opiekę i nietkniętą, a nawet z oklaskami do domu odprowadzili.

Oficerowie fregaty Perola, na któréy Don Miguel z Anglii przybył, ślubowali podczas burzy, która ich w bliskości naszych brzegów napadła, zakupić uroczyste nabożeństwo, ieżeli im Bóg dozwoli szczęśliwie z Xięciem do lądu przybić. Nabożeństwo zatém takowe zostało tu w kościele W. Świętych iak nayuroczyściéy odprawione; w czasie którego kaznodzieia, podobnie iak ów mnich, wychwalał bohatyrską świątobliwość, cnoty i czyny Xięcia za granicą. „Patrzcie kochani bracia“ — rzekł między innemi — „iak nasz kochany Michał w powrocie swoim (z Wiednia) przybliża się do ziemi angielskiéy, tego siedliska diabłów wściekłych — albowiem wszyscy Anglicy są nietylko heretykami i na wieki wieków przeklętymi, ale nadto ieszcze i wolnomularzami, patrzcie, mówię, iak wśród nich nasz anioł na ląd wysiada, i iedynie mocą świątobliwości i niebieską słodyczą świętego oblicza swego wzbudza w nich ku sobie uszanowanie, cześć i podziwienie.“ Otoż i diabłem Lord Admirał i iego świetny orszak przy wysiadaniu Infanta na ląd w Greenwich! O burzy tak kaznodzieia prawił: „gdy iuż osada cała o ratunku rozpaczaiąc wyspowiadała się i litości boskiéy wzywała, Don Miguel wszedł z naywiększą spokoynością i przytomnością umysłu na pokład. Na iego uśmiech czaruiący ustaie wicher, słońce się pokazuie, popiętrzone morze wygładza powierzchnią, a łagodny wietrzyk pędzi na Tag w tryumfie Perolę, która zostawia za sobą wiele szybko żegluiących statków pysznego Albionu.“

Inny ieszcze kaznodzieia mówił: „Judasz i Piłat stali się mordercami Chrystusa, bo obadwa wolno-mularzami byli, gdy więc konstytucyoniści wolno-mularzami są, tem samem są i żydami i mordercami syna bożego, przeto wszyscy ci, którzy D. Pedra i iego obmierzłą konstytucyą nad D. Miguela i iego błogosławione rządy przekładaią, zasługuią na to, aby się z nimi tak obchodzono, iak z pierwotnymi mordercami naszego zbawiciela, którego żywym obrazem w Portugalii iest ulubiony iego anioł Miguel. „Wy powinniście“ — tak teraz przemówił do nayniższéy klassy pospólstwa — „przedewszystkiem nieufać tym, którzy maiątkiem, albo też wychowaniem różniąc się od was do oświeceńszych i wyższych nad wasz stan się liczą, albowiem większa część tych — ieźli tylko nie wszyscy — są wolno-mularzami i w ścisłych związkach z czartem. Dla tego też wy tylko, kochani bracia, wy iedynie iesteście nietknięci ową piekielną zarazą liberalizmu i wolno-mularstwa, i w was tylko nasz biały anioł, nasz ukochany Xiążę Don Miguel, pokłada całą ufność swoią i nadzieię uwolnienia Portugalii od diabła czarnego i całéy iego piękněy czeredy, która **nie iest od niego** lepszą.“

DODATEK
do
Gazety Wielkiego Xięstwa Poznańskiego.
Nru 42.
(Z dnia 24. Maia 1828.)

Anglia.

Z Londynu, dnia 10. Maia.

Dnia 7. Maia podano do Izby niższéy wiele petycyy tyczących się sprawy katolików; a nazaiutrz wprowadził Sir F. Burdett tę sprawę długą mową, w któréy wstępie złożywszy należny hołd cnocie zmarłego Ministra, który szczególniéy za emancypacyą obstawał, oświadczył, iż iego wykładać będzie zasady tak ściśle się ich trzymaiąc, że Izba może pod tym względem przypuścić, iż sam Canning do niéy przemawia. Opierał zaś swoie dowody praw katolików na traktacie limeryiskim, przechodząc iego artykuły i z nich wyciągaiąc wnioski, tudzież na unii, która na Anglią ieszcze mocnieyszą wkłada powinność usamowolnienia Irlandczyków; że Pan Pitt uczynił im to przyrzeczenie, ale go dopełnić nie mógł, że ieden z nayzaciętszych nieprzyiaciół katolickiéy sprawy, P. Duigenau, oświadczył w ówczas w swoiém ulotném pisemku, że, gdyby Irlandya z Anglią połączoną została, nie byłoby żadnéy przyczyny odmawiania emancypacyi; że tę samą myśl wynurzył w swoiém dziełku w r. 1798. Sekretarz Stanu Cooke; że Król Jerzy III. w swoiéy mowie przedłużaiącéy pierwszy połączony parlament, oświadczył, że unia podaie mu sposobność wylana na irlandzkich poddanych wszelkich błogosławieństw rządu angielskiego; które to świadectwa dowodzą i prawa katolików i przyrzeczeń rządu, których niedopełnienie niezatartą hańbę Anglii przynosi; po przytoczeniu ieszcze na przykład innych państw protestanckich, gdzie katolicy równych praw używaią, przystąpił zacny Baronet do wniosku: ażeby Izba mianowała kommissyą, maiącą przeyrzeć usta wy tyczące się katolickich poddanych i wynalezienie takiego ich z całością zrównania, iakiego potrzeba, aby sprowadzić pokóy i moc połączonego Królestwa, bezpieczeństwo protestantów i powszechne ukontentowanie i zgodę wszystkich bez różnicy poddanych Jego Kr. Mości. Naypierwszym, który się odezwał po P. Burdett, był król. adwokat, zbiiaiąc iego wnioski wyprowadzone z limeryiskiego traktatu, i przypisuiąc nędzę Irlandczyków brakowi oświaty, któréy xięża tameczni są na przeszkodzie; głosował więc przeciw proiektowi. Pan Spencer Perceval popierał wniosek, a po nim P. Fitzgerald, których znowu zbiiał P. G. Moore. Nareszcie po oświadczeniu Pana J. L. Gower, iż ważność przedmiotu wymaga, aby żądane koncessye niezwłocznie zostały uczynione, odłożono o godzinie $1\frac{1}{2}$ dalsze rozprawy na dzień następuiący. Dnia tego mówił Sir Robert Inglis przeciw wnioskowi. A nayprzód wystawiał nienasyconość katolików, którzyby się w swoich żądaniach nie wprzód uspokoili, ażby sobie osobny uformowali irlandzki kościół; że zacząwszy od małego, szli coraz daléy, i że do nich zastósować można ów Wirgiliusza opis:

Mobilitate viget viresque acquirit eundo,
Parva metu primo, mox sese attollit in auras
Ingrediturque solo et caput inter nubila condit (*IV.* 177.)

(Ruszaniem się rośnie i idąc nabiera sił; zrazu mała z boiaźni, ale niedługo wznosi się w powietrze, a nogi maiąc na ziemi, głowę w obłokach kryie). Co się tyczy zagranicznych kraiów, tych rozumie mówca, że tu przystósowywać nie można do Anglii, albo-

wiem w rządzie samowładnym łatwo cofnąć wszelką koncessyą, skoroby się szkodliwą być pokazała, w Anglii bez wystawienia kraiu na niebezpieczeństwo niepodobnaby tego uczynić. Pan Newport dowodził, że chociaż Ministrowie w czasie unii nie dawali wyraźnych Irlandczykom przyrzeczeń, to iednak takie w nich pobudzano nadzieie, bez których niebyłaby może unia do skutku przyszła, a podobno i cały ten kray byłby dla Anglii zginął. W téy myśli mówił i P. Villiers Stuart, obstaiąc za zrównaniem praw katolików z protestantami iako iedynym środkiem połączenia serc węzłem iedności. Ale P. Leslie Foster z przeciwném oświadczył się zdaniem; ieżeli pozwolemy na usamowolnienie, mówił on, to ustanie bez wątpienia ów związek, który zowią stowarzyszeniem katolików, ale odżyie pod innémi imieniem, np. pod imieniem Towarzystwa poprawienia stanu Irlandyi, albo Towarzystwa kieruiącego wychowaniem, i pod tym płaszczykiem zawsze to samo duchowieństwo iednomyślnie dążyć będzie do ustalenia interessów Irlandyi, staraiąc się o wybór takich tylko Kandydatów, którzyby w iéy myśli działali, a ieżeli sto członków Parlamentu za słabi będą, aby twierdzę szturmem zdobyć, to będą kopać miny, aby iakim bądź sposobem kościół katolicki swoiego dopiął. Po Panu Wilmot Horton, który poprzedzaiącego mowę zbiiał, odezwał się dzielniéy P. J. Mackintosh, powstaiąc na nietolerancyą angielską. Gdzieżto znayduiemy dziś nietolerancyą? zapytał, na obydwu półwyspach południowéy Europy, gdzie mnóstwo iest niewiernych, ale nie ma protestantów; a więcéy gdzie? w Anglii, i w tym punkcie ma Anglia zaszczyt być rodzoną siostrą Hiszpanii (oklask). W dwóch kraiach żyie nietolerancya; to iest w oyczyznie Lokka i Loioli. Dodał potém: zniesienia aktu świadectwa (Tesst) i korporacyi nie uważam ia za tryumf nad kościołem angielskim, ale owszem za tryumf tego kościoła. Obszernie ieszcze mówił w téy myśli; a w końcu zbiiał zarzut, iakoby przysięga Króla nie pozwalała mu dopuścić usamowolnienia; zdaniem moiém, rzekł, żadna przysięga nie może wiązać woli Króla uszczęśliwienia poddanych swoich. Wszakże naypięknieysza ze wszystkich przysięga była owa starożytnego przyiaciela oyczyzny, który ią złożył na świadectwo, że za iego sprawą kray ocalony został (oklask).

Jednym z nayzaciętszych przeciwników katolickiéy sprawy okazał się P. Peel, który w dosyć obszernéy mowie starał się wykazać historycznie, że ani w traktacie limeryiskim ani w żadnym innym razie nie obiecywano a tém mniéy przyrzekano katolikom co takiego, zkądby do usamowolnienia prawo mogli sobie rościć. Albowiem ani P. Pitt (iak to późniéy sam publicznie oświadczył) ani Lord Cornwallis, ani Lord Castlereagh przyrzeczeń żadnych nie czynili, a zatém niemożna utrzymywać, iżby takowe kiedy były zgwałcone. W ogólności, mówił daléy Lord, muszę uwagę zrobić, że dopuszczenie katolików do urzędów zrządziłoby istotną odmianę nietylko w części ale nawet w całéy konstytucyi, która iest w szczególnieyszy sposób protestancką konstytucyą, albowiem właśnie dla bezpieczeństwa protestanckiego kościoła wyłączono katolików od urzędów publicznych. Kościół protestancki wyraźném prawem stał się częścią państwa; gdyby więc pozwolono katolikom być członkami ciała prawodawczego, rozprzężonoby wyraźnie ten ścisły węzeł państwa i kościoła, pozostałoby tylko iedno, t. i. religia panuiącego; co iednak nie iest dostateczném, a nasz kray protestancki straciłby swą cechę, gdyby zniesiono wyłączenie katolików. Mowią nam wprawdzie, że religia, przeciwko któréy owe zakazy wydano, iuż teraz nie iest ta sama. Ale kto nam może zaręczyć, że rząd kapłański nie weźmie znowu góry, gdy katolikom przyznamy żądane prawa? Kto może zapewnić, że swobody tego kraiu nie runą pod przewagą katolickiego kościoła, kiedy zniesiemy ich przedmurze? Kto może z pewnością zaprzeczyć, że właśnie te ustawy, których zniesienia żądaią, złagodziły i upokorzyły ducha owego kościoła? Potém przeszedł mówca do zbiiania dowodu, że gdy w innych państwach katolicy do urzędów są przypuszczani, i w Anglii bez niebezpieczeństwa uczynić to można, zasadzaiąc się na różnicy tych państw i Anglii. W Prussach n. p. rzekł, beneficya rozdaie naczelnik rządu, urzędy duchowne nie

zostaią pod kontrolą Papieża, nominacye wydaie Król; a zatém są katolicy wcieleni do państwa. Gdyby rząd to samo chciał przedsięwziąć z Irlandyą, wznieciłoby to wielkie nieukontentowanie i bezustanne zatargi, w których chociażby protestanci wzięli górę, toby nieszczęścia nie miały końca. Słowem wniesiona (przez Baronetta Burdett) odmiana zniszczyłaby wszelkie korzyści nabyte przez rewolucyą. Słyszałem go utrzymuiącego, że różnica pomiędzy katolicką i protestancką religią nie iest tak wielka, (wołanie: nie! nie! nie!), aby usamowolnieniu stała na przeszkodzie; ia zaś odpowiadam, że iest bardzo wielka; my bowiem iesteśmy protestanci, a zatém protestuiemy przeciw błędnym naukom kościoła katolickiego. Rozumiem przeto, iż nie mogę lepiéy dopełnić powinności moiéy w téy mierze, iak kiedy się oświadczam przeciwko proiektowi (głośne wołanie: Słuchaycie!). Pan Browntow a po nim P. W. Lamb bronili ieszcze sprawy katolików, ale im przerywano żądaiąc zamknięcia dyskussyi. Nareszcie na wniosek Lorda Sandon odłożono dalsze rozprawy znowu na następuiący poniedziałek.

Gazeta *Times* zwraca uwagę na niebezpieczeństwa, na któreby się rząd angielski mógł wystawić przez odrzucenie sprawiedliwych żądań katolików. „Katolicy — mówi ona — są dziś oboiętnieyszymi na wypadek dyskussyi w téy mierze, niżeli dawniéy. Jeżeli zaś przeciwnicy katolików mniemaią, iż rzecz sama iest iuż bez powabu, lub że katolicy zrzekli się prawa swoiego do udziału swobód konstytucyinych, bardzo się mylą. Słabe nadzieie katolików pozyskania iakichkolwiek od Parlamentu korzyści, naprowadzaią nas na wnioski, różniące się zupełnie od wniosków ich nieprzepartych przeciwników. W słabych tych nadzieiach upatruiemy my raczéy powód do obawy aniżeli do podziwienia. Katolicy maią przyczynę wierzyć, iż teraz bardziéy niż kiedy obudziły się wielkie i silne przeciw nim przesądy.“ Wystawia potém gazeta *Times* niebezpieczeństwo wynikaiące z usiłowania, aby Irlandyą wciąż za pomocą siły woyskowéy trzymać w stanie nędzy i uciemiężenia.

Minister i Poseł Brazyliyski przy tuteyszym dworze, i Pan de Rezende, Minister brazyliyski w Wiedniu, który tu obecnie bawi, podali naszemu Ministeryum w imieniu swoiego Monarchy deklaracyą przeciw przywłaszczeniom Don Michała.

Sądząc z mów mianych wczoray i onegday za i przeciw sprawie katolickiéy wnosić można, iż rozprawy w téy materyi dnia 12. m. b. będą tylko powtórzeniem słyszanych iuż argumentów.

Wczoray biegała wieść, iż Anglia zamyśla zaciągnąć nową pożyczkę w summie 7 milionów Funtów Sterlingów.

British Traveller powiada, iż dziecińśtwem iest wierzyć, ażeby Francuzi wyszli z Kadyxu, póki my posiadać będziemy Gibraltar.

Rozmaite Wiadomości.

Jego Królewiczoska Mość Fryderyk Saski przybył dnia 1. Maia do Rzymu, przedstawiony był nazaiutrz Oycu Ś., a dn. 3. poiechał do Neapolu.

Pisma publiczne donoszą iako wieść, za którą nieręczą, iż Sułtan ofiarował Rossyi summę 10 milionów dukatów wynagrodzenia, lecz Rossya żąda 30 milionów.

Dnia 19. z. m., umarł w Parmie Kardynał Caselli w 87½ roku życia. Należał on do liczby pełnomocników, którzy w roku 1801. podpisali konkordat francuzki.

P. Vittorio Sarti, z Bononii, donosi: iż gdyby dla niego złożono summę 4000 szkudów, zrobiłby machinę, którąby można latać w dowolnym kierunku. Wstęp kosztować będzie 1 szkudo od osoby, tak, iż gdyby się zebrało 4000 widzów, rzecz ta mogłaby być uskutecznioną.

Syn sławnego Mungo Parka, iak się zdaie, został otrutym w Akimboo. Ośmielił się on wleźć na drzewo fetisz (bogom poświęcone).

OBWIESZCZENIE.

Major Hrabia Stanisław Engestroem w Jankowicach i urodzona Leokadya Gaiewska kontraktem przedślubnym z dnia 26. Kwietnia r. b. wspólność maiątku i dorobku przed wniściem w śluby małżeńskie wyłączyli, co się ninieyszém do publiczney podaie wiadomości.

Poznań, dnia 30. Kwietnia 1828.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

OBWIESZCZENIE.

Szl. Franciszek i Agniszka z Szczawików małżonkowie Dąbrowscy, po doyściu lat doletności przez małżonkę, wspólność maiątku i dorobku wyłączyli, co się do publiczney podaie wiadomości.

Poznań, dnia 12. Maia 1828.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

OBWIESZCZENIE.

Podaie się ninieyszém do publiczney wiadomości, iako Daniel Oehlke i tegoż małżonka Ewa Rozyna z Mietzów posiadacze młyna w Jozefowie kontraktem małżenskim z dnia 9. Lutego 1825. wspolność maiątku i dorobku między sobą wyłączyli.

Gniezno, dnia 1. Maia 1828.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

W księdze hipoteczney dóbr Manieczki w Rubryce III. No. 7. a w księdze hipoteczney dóbr Przylepki i Esterpol w Rubryce III. No. 2. dla Sukcessorów Konstancyi z Tuszyńskich Trzebińskiey to iest Elżbiety Trzebinskiey i Zofii Chlebnicz dla Summy 7,300 Zł. pol. czyli 1216 Tal. 20 sgr. z inskrypcyi Józefa Wybickiego w Grodzie Kaliskim z dnia 18. Czerwca 1787 a w Koninie dnia 26 Lipca 1788 oblatowaney z mocy dekretu z dnia 3go Marca 1800. Protestacya zahipotekowana iest. Właściciel dóbr tych Józef Wybicki summę tę zapłacił, i domaga się wymazania teyże, zapozywamy przeto ninieyszém publicznie niewiadomych z pobytu wyżey wymienionych Sukcessorów Konstancyi z Tuszyńskich Trzebinskiey, lub ich Sukcessorów, Cessyonaryuszów i prawa nabywców, aby się w terminie

dnia 1. Lipca r. b.,

o godzinie 10tey zrana przed Deputowanym Mandel Assessorem Sądu Ziemiańskiego w naszey Izbie dla stron albo osobiście, lub przez Pełnomocników prawnie upoważnionych stawili, i na wymazanie zezwolili, gdyż w przeciwnym razie nietylko wszelkie prawa do protestacyi tey służące utracą, ale nawet w razie niestawienia się, wymazanie z księgi hipoteczney rozporządzoném zostanie.

Poznań d. 21. Lutego 1828.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Nad maiątkiem zmarłego w wsi Cichogórskich holędrów pod Grodziskiem d. 16. Września 1809 roku, rolnika Krystyana Giering na wniosek iego Sukcessorów, process Sukcessyino-Likwidacyiny dziś otwarty został.

Zapozywamy przeto wszystkich tych, którzy do pozostałości pretensye mieć mniemaią, aby ię na terminie likwidacyinym,

dnia 26. Lipca r. b.

o godzinie 9. przed południem, przed K. S. Z. Hellmuth w Izbie Instrukcyiney Sądu naszego wyznaczonym, osobiście lub przez prawnie dozwolonych Pełnomocników stawili, pretensye swe podali i udowodnili, gdyż w razie przeciwnym spodziewać się mogą, iż wszelkie mieć mogące pierwszeństwo utracą, i to im na ich zaspokoienie przekazane będzie, co po zaspokoieniu zgłaszaiących się wierzycieli z massy pozostanie.

Tym zaś pretendentom, którzy osobiście stawić się nie mogą, i którym tu zbywa na znaiomości UUr. Kommiss. Sprawiedliwości Sędz. Ziem. Giżyckiego, Mittelstaedta i Maciejow-

skiego iako mandataryuszów proponuiemy, których pełnomoctwem i informacyą opatrzyć mogą.

Poznań, dnia 6. Marca 1828.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

PATENT SUBHASTACYINY.

Nieruchomość pod jurysdykcyą naszą w mieście Środzie pod Nrem 7. położona, małżonkom Dymińskim należąca, wraz z przyległościami i z wiatrakiem, która podług taxy sądownie sporządzonéy na Talarów 1011. sgr. 20 iest oceniona, na żądanie wierzycieli z powodu długów publicznie naywięcéy daiącemu sprzedaną być ma, którym końcem termin licytacyiny na

dzień 17. Czerwca 1828 roku

zrana o godzinie 10téy przed Deputowanym Sędzią Kapp w instrukcyinéy izbie naszéy wyznaczony został. Zdolność kupienia maiących uwiadomiamy o terminie tym z nadmienieniem, iż w terminie tym nieruchomość naywięcéy daiącemu przybitą zostanie, ieżeli prawne tego niebędą wymagać powody.

Taxa każdego czasu w Registraturze naszéy przeyrzaną być może.

Poznań, dnia 24. Marca 1828.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

OBWIESZCZENIE.

Ewa Rozyna z Jankow Trautmanowa wytoczyła pod dniem 26. Stycznia r. b. przeciw swemu małżonkowi Janowi Trautmann o złośliwe opuszczenie skargę rozwodową.

Do instrukcyi sprawy ewentualnie zaś także do tentowania ugody, wyznaczyliśmy więc na

dzień 3ci Września r. b.

przed Deputowanym naszym Referendaryuszem Hoppe termin o godzinie 10téy przed południem w izbie naszéy instrukcyi i zapozywamy na ten termin pozwanego, ażeby się osobiście albo przez Pełnomocnika w téy mierze podług przepisów prawa upoważnionego, i dostateczną informacyą opatrzonego, na którego Kommissarzów Sprawiedliwości Guderian, Mittelstaedt i Ogrodowicza proponuiemy, stawił, albowiem w razie przeciwnym, podług wniosku powódki, związek małżeński między nią i pozwanym rozwiązanym zostanie.

Poznań, dnia 20. Kwietnia 1828.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

OBWIESZCZENIE.

Iż podział massy w drodze skróconego postępowania zmarłego tu w dniu 16. m. Sierpnia 1817. Radzcy policyi Ferdynanda Menike w 4ch tygodniach nastąpi, ninieyszém do publicznéy podaie się wiadomości, aby w tym czasu przeciągu wierzyciele meldować się mogli.

Poznań, dnia 10. Maia 1828.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

OBWIESZCZENIE.

Dobra Grabowo z przyległościami, w departamencie Poznańskiéy Regencyi położone, do pozostałości Rotmistrza Ur. Grawert należące, gdy dzierżawny kontrakt z poprzednim dzierżawcą na S. Jan r. b. kończy się, na trzy lata dalsze i wprawdzie od S. Jana r. b. aż do tegoż czasu 1831. naywięcéy daiącemu publicznie w terminie

dnia 21. Czerwca r. b.

zrana o godzinie 10téy przed Konsyliarzem Sądu Ziemiańskiego Hellmuth w naszéy izbie instrukcyinéy wydzierżawione być maią, na który ochotę dzierżawy maiących z tém oznaymieniem wzywamy, iż dobra pięć mil od Poznania, 1 mila od Wrześni, leżą; że obwód gruntu 2,200 dobrego, poczęści pszenicznego, owocowego, łąk i zagaień, iako browaru i gorzalni w biegu będących się składa.

Taxa ziemstwa kredytowego 52,860 Talarów uczyni, która u Kommissarza Sprawiedliwości Hoyer wraz z warunkami, ostatnie zaś u Rot-

mistrza Rosenstiel i w Registraturze naszéy od 10. Czerwca przeyrzane być mogą.
Poznań, dnia 15. Maia 1828.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Siostry, Anna z Zieleniewskich, zamężna Wilska, któréy ostatnie wiadome mieysce pobytu w roku 1790. w Tulczynie za Kamieńcem Podolskim na Wołyniu było i Barbara Zieleniewska, o któréy od roku 1794., gdzie się w Warszawie bawiła, żadne wiadomości nienadeszły, na wniosek Ur. Mittelstadta, Kommissarza Sprawiedliwości, iako kuratora massy pozostałości matki nieprzytomnych, Konstancyi Zieleniewski, wraz z ich niewiadomemi Sukcessorami lub Spadkobiercami z tém zaleceniem ninieyszém się zapozywaią, ażeby się przed lub w terminie na

dzień 12. Grudnia 1828.,

zrana o godzinie 10téy w tuteyszym Sądzie Ziemiańskim, przed delegowanym Ur. Sachse, Referendaryuszem Sądu Ziemiańskiego wyznaczonym, osobiście stawiły, lub też o ich życiu i mieyscu zamieszkania, podpisanemu Sądowi przed wyznaczonym terminem piśmienne doniesienie uczyniły i dalszych rozporządzeń oczekiwały, albowiem w razie przeciwnym, za nieżyiące poczytane zostaną, i następnie ich pozostały maiątek według okoliczności, ich naybliższym Sukcessorom albo skarbowi wydanym będzie.
Wschowa, dnia 20. Grudnia 1827.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

OBWIESZCZENIE.

Młyn wodny o iednem kole mlewnem i stęporowem, w maiętności Wioseckiéy, Powiecie Babimostkim leżący, Ruchocki zwany i młynarzowi Traugotowi Franke należący, który wraz z gospodarstwem rolniczem do niego należącem, Doitzig zwaném, podług taxy sądowéy, na Talarów 8122 ocenionym został, wzięto na wniosek wierzyciela pod subhastacyą. Termina licytacyine są wyznaczone
na dzień 23. Kwietnia r. b.,
na dzień 27. Czerwca r., b. i
na dzień 29. Września r. b.,
ostatni z nich iest peremtorycznym. Odbywać się będą tu w Międzyrzeczu.
Chęć kupienia maiący, wzywaią się zatém, aby się naypóźniéy w ostatnim terminie zgłosili i licyta swe podali.
Taxę i warunki przedaży codziennie w registraturze naszéy przeyrzeć można.
Międzyrzecz, dnia 10. Stycznia 1828. roku.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Gdy nad pozostałością zmarłego tutey na dniu 14. Grudnia r. z. kupca Karóla Leopolda Mathias, do któréy nieruchomości tutey na Gdańskiém przedmieściu pod liczbą 520. i na rynku pod liczbą 140 sytuowane należą, process sukcessyino-likwidacyiny otworzony został, więc zapozywa się ninieyszém wszystkich wiadomych i niewiadomych wierzycieli, ażeby w terminie przed Ur. Bauer, Assessorem, na

dzień 22. Lipca r. b.

zrana o godzinie 9téy w naszym lokalu służbowym wyznaczonym albo osobiście, lub też przez prawnie upoważnionych pełnomocników, na których wierzycielom niemaiącym tutey znaiomości, tuteyszych Kommissarzy sprawiedliwości Szulca, Vogla i Brixa przedstawiamy, stanęli, ilość i gatunek swych pretensyy podali i dokumenta na nie w oryginałach złożyli, gdyż w razie przeciwnym spodziewać się maią, iż za utracaiących swe mieć mogące prawa pierwszeństwa uznani i z pretensyami swoiemi tylko do téy części odesłani zostaną, iakaby po zaspokoieniu zgłaszaiących się wierzycieli z massy pozostać mogła.
Bydgoszcz, dnia 16. Kwietnia 1828.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

ZADZIERZAWIENIE.

Dobra Doruchowo i Rojewo wraz z przyległościami oprócz Szklarki, do pozostałości po Klemensie Psarkim należące, w Powiecie Ostrzeszowskim położone, maią na wniosek Sukcessorów, od S. Jana r. b. na trzy po sobie idące lata publicznie więcey daiącemu być zadzierzawione. Na ten koniec wyznaczyliśmy termin na

dzień 7. Czerwca 1828.,

rano o godzinie 9tey przed Deputowanym Wielm. Ruschke, Sędzią tu w lokalu sądowym, na który ochotę dzierzawienia maiących, tudzież zdolność płacenia mogących, ninieyszem zapozywamy, a więcey daiący za poprzedniem potwierdzeniem Sądu nadopiekuńczego, przyderzenia spodziewać się może. Warunki dzierzawy tydzień przed terminem w naszey Registraturze przeyrzane być mogą.

Krotoszyn dnia 10 Kwietnia 1828.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

ZADZIERZAWIENIE.

Połowa wsi Węgier Wawroszczyzna zwana, do pozostałości po Waleryanie i Maryannie małżonkach Węgierskich należącey, w Powiecie Odalanowskim położoney, ma na wniosek Sukcessorów na trzy po sobie idące lata, od S. Jana r. b. zacząwszy, więcey daiącemu publicznie być zadzierzawioną. Końcem tym wyznaczyliśmy termin na

dzień 18. Czerwca r. b.

rano o godzinie 9tey przed Deputowanym Ur. Porawskim Referendaryuszem, w tuteyszym lokalu sądowym, na który ochotę dzierzawienia maiących ninieyszém zapozywamy.

Warunki dzierzawne każdego czasu w naszey Registraturze przeyrzane być mogą.

Krotoszyn, dnia 17. Kwietnia 1828.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Gdy nad maiątkiem Karóla Bogumiła Lottig w Zdunach rozporządzeniem z dnia dzisieyszego konkurs rozpoczętym został, przeto niewiadomi wierzyciele dłużnika głównego wzywaią się ninieyszém publicznie, aby w terminie zawitym

dnia 3. Września 1828.

przed Deputowanym W. Sędzią Roquette o godzinie 9tey zrana wyznaczonym osobiście lub przez prawnie dopuszczalnych pełnomocników się stawili, ilość i iakość pretensyi swych okolicznie podali, dokumenta, papiery i inne dowody w oryginale lub kopii wierzytelney złożyli i co potrzeba do protokułu zdziałali, pod zagrożeniem, iż wierzyciele w terminie niestawaiący i do nastąpioney inrotulacyi akt z pretensyami swemi niezgłaszaiący się, z wszelkiemi do massy dłużnika głównego pretensyami swemi wyłączeni zostaną i wieczne względem innych kredytorów nakazane im będzie milczenie.

Wierzycielom tym, którzy w stawaniu osobistém doznaią przeszkody lub którym tu zbywa na znaiomości, przedstawiaią się UUr. Piglosiewicz, Brachvogel, Springer i Panten, Kommissarze Sprawiedliwości, na pełnomocników, z których iednego iak drugiego sobie obrać i pełnomocnictwem i informacyą zaopatrzyć mogą.

Krotoszyn, dnia 24. Kwietnia 1828.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

OBWIESZCZENIE.

Konie do kawaleryi siły zbroyney kraiowey w liczbie 42. lub też, podług okoliczności mniey, maią do tegorocznych ćwiczeń przed Nayiaśnieyszego Pana w Szląsku odbyć się maiących z Powiatu Poznańskiego przez entrepreneра naymniey żądaiącego w drodze publiczney licytacyi, być dostawione.

Termin licytacyi wyznaczyłem do tego na

dzień 2. Czerwca r. b.

przed południem o godzinie 9. w biórze moiém przy klasztorze Dominikanów na ulicy Szewckiey Nr. 374., na który chęć licytowania maiących zapraszam.

Warunki licytacyi można każdego dnia w godzinach służbowych przed i popołudniu z wyłączeniem dni niedzielnych i świątecznych, w biórze moiém przeyrzeć.

Poznań, dnia 9. Maia 1828.

Król. Radzca Ziemiański.

OBWIESZCZENIE.

W dniu 30. m. b. popołudniu o godzinie 3. przedawać się będą naywięcéy daiącemu na dziedzińcu król. magazynu

14 prętów szachtowych cegieł potłuczonych,

1½ dito kamieni polnych, i

około 25 cetnarów siana, które dla koni iazdy niemoże być użytém.

Warunki na terminie obwieszczone będą.

Poznań, dnia 23. Maia 1828.

Król. Urząd legumin i obroków.
Quassowski. Horstig.

Król. Pruski dentysta nadworny, Radzca nadworny Ballif, przybył z Berlina i ofiaruie swe usługi Prześwietnéy Publiczności przez krótki przeciąg swoiéy w tém mieście bytności. O mieszkaniu iego u szwaycara Englera w król. pałacu rządowym dowiedzieć się można.

Poznań, dnia 23. Maia 1828.

Nauczyciel domowy, posiadaiący gruntowne nauki w niemieckim, polskim, francuzkim i łacińskim ięzyku, iako téż inne wiadomości, może do chłopca znaleść mieysce na wsi od S. Jana r. b. Wzgląd na to maiący, raczy się zgłosić albo osobiście, lub téż, wymieniaiąc warunki, w frankowanych listach, do tuteyszéy Expedycyi gazet Nadpocztamtu pod lit. A.

Prześwietnéy Publiczności i moim przyiaciołom mam zaszczyt donieść, iż dnia dzisieyszego otworzywszy swóy skład i handel stroiów, opatrzony wszelkiemi tego rodzaiu towarami, polecam łaskawym względom.

Ponieważ naygłównieyszym usiłowania mego będzie przedmiotem pozyskać zaufanie osób mnie zaszczycaiących łaskawém zleceniem, starać się będę usłużeniu nayściśleyszemu dołączyć dogodne ceny.

Poznań, dnia 24 Maia 1828.

A. Seyfried,
rynek Nr. 39. na przeciwko ratusza.

Krawiec damski z Frankfortu n. M.

Wysokiéy Szlachcie i Szanownéy Publiczności mam honor donieść, iż osiadłem w tuteyszém mieście, upraszaiąc zarazem o zaszczycanie mnie zleceniami w tym względzie.

Poznań, dnia 22. Maia 1828.

Markus Misch,
na ulicy Dominikańskiéy Nr. 370.

Świeży angielski londyński porter iuż otrzymałem, również i móy handel w Gnieźnie.

Karól Scholtz.

Stroie na głowę dla Dam.

Naynowsze paryskie modne stroie, iako to: kapelusze słomiane, łyczkowe i iedwabne, dyademy, birety, zawoie, czapeczki, czepki blondynowe, toques, marabouts, pióra strusie, kwiatki paryskie, modne wstążki i inne tego rodzaiu artykuły dla dam, iako też prawdziwe paryskie kapelusze dla mężczyzn, wszystko to za pomierne ceny, poleca handel stroiów modnych

A. E. Hoffmann,
dawniéy Pilet, na placu Blüchera pod 3 murzynami w Wrocławiu.

Móy nowo urządzony dom zaiezdny w Goldberg „pod trzema górami" mam zaszczyt przy zapewnieniu naylepszego usłużenia polecić.

August Genzky.